

ODŮVODNĚNÍ

návrhu novely vyhlášky č. 346/2013 Sb. o předkládání výkazů bankami a pobočkami zahraničních bank České národní bance, ve znění vyhlášky č. 216/2014 Sb. a vyhlášky č. 300/2015 Sb.

I. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Předkládaný návrh vyhlášky dává do souladu výkaznictví bank a spořitelních a úvěrních družstev, které jsou společně považovány v evropském právu za úvěrové instituce. Výkaznictví úvěrových institucí je v současné době upraveno zejména přímo použitelnými předpisy Evropské unie, zejména prováděcím nařízením Komise (EU) č. 680/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013. To však nevyklučuje národní výkazy, které se orientují na oblasti nepokryté tzv. jednotnými evropskými reportovacími rámci, ale zahrnují oblasti, na které se vztahují specifické národní předpisy nebo kde neexistuje jednotná evropská regulace.

Ke konci června 2020 nabyde účinnosti nová metodika a XBRL taxonomie EBA, která zavádí řady změn ve výkaznictví úvěrových institucí podle přímo použitelných předpisů. Novela vyhlášky tak především reaguje na technické úpravy sběru dat podle evropských požadavků v důsledku přechodu na načítání příslušných XBRL taxonomií. Dopad této úpravy technického charakteru bude primárně spočívat ve změnách struktury, formátu a akronymů výkazů, nikoliv ve věcném rozsahu vykazování. Stávající výkaznictví se tedy sjednocuje se strukturami a popisy oficiální taxonomie na evropské úrovni. Jedná se tak zejména o nahrazení stávajících finančních výkazů řady FIS novým výkazem FIN (IND) 01-12 „Finanční informace (FINREP) na individuálním základě“. Dále dochází ke změně akronymů výkazů plánu financování banky z původního označení FPS (ČNB) 10-01 a FPK (ČNB) 10-1 na FP (IND) 01-01 a FP (CON) 01-01.

Kromě uvedené technické změny budou v novele zohledněny další dílčí úpravy. Jedná se o zrušení výkazu BD (ČNB) 4-12 „Hlášení o kategorizaci pohledávek banky/pobočky zahraniční banky“, jehož předkládání již není dále požadováno. Ve vazbě na novelu zákona o dluhopisech, provedenou zákonem č. 307/2018 Sb., a navazující prováděcí vyhlášku č. 2/2019 Sb., která upravuje náležitosti a způsob evidence krytých bloků, bude upraven název a popis výkazu BD (ČNB) 18-04 „Hlášení banky/pobočky zahraniční banky o krytých dluhopisech a hypotečních úvěrech.“

Vedle výše popsanych změn se nově pro všechny banky a pobočky zahraničních bank zavádí povinnost předkládat v denní frekvenci vstupní data potřebná pro výpočet indexu CZEONIA (CZEch OverNight Index Average). Stávající způsob fixingu sazby CZEONIA byl z dlouhodobého hlediska neudržitelný. Vycházel z úzkého panelu šesti referenčních bank a nepostihoval dostatečným způsobem vývoj na O/N trhu mezibankovních depozit. Přechod na plnou statistickou zpravodajskou povinnost dodá sazbě CZEONIA vyšší kredibilitu a vznikne tak věrohodný reprezentant mezibankovního trhu O/N depozit, což následně vytvoří podmínky pro další rozvoj instrumentů finančního trhu.

Z věcného hlediska dochází ve výkaznictví bank/poboček zahraničních bank od roku 2020 k následujícím hlavním změnám:

- a) zavedení nového výkazu CEO (ČNB) 1-98 „Denní výkaz o nezajištěných jednodenních vkladech“, pro výpočet indexu CZEONIA,
- b) zavedení nového měsíčního výkazu FIN (IND) 01-12 „Finanční informace (FINREP) na individuálním základě“, který zajistí srovnatelné údaje v rámci celého sektoru úvěrových institucí; nový výkaz současně nahrazuje výkazy bank řady FIS,
- c) zrušení 6 dosavadních finančních výkazů FIS (ČNB) 10-12, FIS (ČNB) 20-12, FIS (ČNB) 30-01, FIS (ČNB) 40-12, FIS (ČNB) 50-12 a FIS (ČNB) 90-04 z důvodu zavedení jednotného výkazu FIN (IND) 01-12,
- d) zrušení výkazu BD (ČNB) 4-12 „Hlášení o kategorizaci pohledávek banky/pobočky zahraniční banky“.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Předkládaná vyhláška je v souladu s rozsahem zákonného zmocnění na vydání prováděcí vyhlášky podle § 41 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 227/2013 Sb.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem. Předkládaný návrh vyhlášky není v rozporu s právem Evropské unie. Vyhláška je předpisem technického charakteru, kterým se zajišťuje sběr dat požadovaných pro potřeby České národní banky.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Hlavním důvodem pro změnu vyhlášky týkající se informačních povinností bank/poboček zahraničních bank je nastolení souladu ve vymezených oblastech s požadavky kladenými na úvěrové instituce a sledování potřebných informací ve vazbě na přechod výkaznictví s využitím XBRL taxonomií v rámci sběrného systému ČNB a dále také zajištění sběru vstupních dat pro výpočet sazby CZEONIA.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální a jiné specifické dopady

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Z navrhovaných změn vyplývají zvýšené náklady pro ČNB související se zavedením nových výkazů a přechodem výkaznictví na využití XBRL taxonomií v rámci sběrného systému.

Podnikatelské prostředí České republiky, tedy osoby dotčené změnami v předkládacích povinnostech, budou muset přizpůsobit své informační systémy novým požadavkům. Vzhledem k povaze navrhovaných technických změn, které se týkají především formátu a jen v menší míře věcného obsahu vykazování, jsou očekávány zvýšené náklady v souvislosti s nutností úprav jejich interních informačních systémů a z titulu zavedení předkládání dat v denní frekvenci.

Vyhláška nemá žádné negativní sociální dopady ani nemá žádné dopady na spotřebitele, na oblast rovnosti mužů a žen, na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí, nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu, ani na výkon státní statistické služby.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla předmětem diskriminace.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů GDPR¹⁾ a s novým zákonem č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů. Všechny nově zaváděné výkazy jsou koncipovány jako sběry údajů v agregované podobě, resp. předmětem výkaznictví nejsou údaje týkající se fyzických osob.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava, která se týká předkládání výkazů České národní bance, nevytváří prostor pro korupční rizika.

9. Konzultace

Návrh nové vyhlášky je konzultován s Českou bankovní asociací. Detailní podoba jednotlivých výkazů byla zaslána zástupcům této asociace. V případě sběru vstupních dat pro výpočet indexu CZEONIA byly požadavky projednány a odsouhlaseny s Komisí pro účetnictví a reporting ČBA. Podrobná metodika bude vykazujícím osobám zpřístupněna ve sběrném informačním systému ČNB.

Návrh vyhlášky je rovněž konzultován s Ministerstvem financí.

Návrh nové vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Na základě návrhu České národní banky (Plán vyhlášek na rok 2019) potvrdil ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády, že se u této vyhlášky neprovede hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA).

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Čl. I

K bodu 1

Legislativně technická úprava korespondující s aktuální právní úpravou obdobných vyhlášek upravujících výkaznictví.

K bodu 2 a 3

Úprava reaguje na zavedení nového výkazu CEO (ČNB) 1-98 „Denní výkaz o nezajištěných jednodenních vkladech“ k zajištění sběru vstupních dat pro výpočet sazby CZEONIA.

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

K bodu 4 až 7, 10, 12 a 13

Úprava reaguje na zrušení stávajících finančních výkazů banky řady FIS a jejich nahrazení měsíčním výkazem FIN (IND) 01-12 „Finanční informace (FINREP) na individuálním základě“. Obsah tohoto výkazu navazuje na jednotný evropský výkaz FINREP na konsolidované bázi, proto se liší termíny a rozsah pro jeho předložení v měsících odpovídajících čtvrtletnímu a ročnímu období.

Dále se ruší hlášení banky/pobočky zahraniční banky o kategorizaci pohledávek, které již není požadováno.

K bodu 8, 9 a 11

Úprava názvu a obsahu výkazu BD (ČNB) 18-04 „Hlášení banky/pobočky zahraniční banky o krytých dluhopisech a hypotečních úvěrech“ navazuje na zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění zákona č. 307/2018 Sb. Část 1. a 2. se týká hypotečních zástavních listů vydaných před účinností novely zákona o dluhopisech, resp. prováděcí vyhlášky č. 2/2019 Sb., a navazuje tak na vyhlášku č. 164/2014, kterou se stanoví obsah, náležitosti a způsob vedení evidence krytí hypotečních zástavních listů (v souladu s přechodným ustanovením nové vyhlášky č. 2/2019 Sb.), část 3. se týká hypotečních úvěrů a část 4. navazuje na vyhlášku č. 2/2019, která upravuje náležitosti a způsob evidence krytých bloků.

K bodu 14 a 15

Technická úprava související se změnou označení výkazů.

K bodu 16 až 18, 21 a 24

Legislativně technické úpravy zohledňující předchozí změny.

K bodu 19, 20, 22 a 23

V návaznosti na aktuální právní úpravu v obdobných výkaznických vyhláškách se v zájmu jednotně sladění díkce upravuje způsob a forma předkládání výkazů prostřednictvím sběrného systému České národní banky. Právní úprava vzájemné komunikace mezi vykazující osobou a ČNB v elektronické podobě ve formě datových zpráv se tak formálně sjednocuje, věcně se pro vykazující osoby nic nemění.

Česká národní banka provozuje za účelem sběru dat od vykazujících osob rozhraní umožňující dálkový přístup. Toto rozhraní je upraveno variantně tak, aby vykazující osoby měly možnost vybrat si pro ně nejvýhodnější a nejefektivnější způsob komunikace. Součástí rozhraní jsou i prostředky k poskytnutí podrobných metodických informací k sestavení výkazů vykazujícími osobami. Česká národní banka rovněž zveřejňuje technické podrobnosti k fungování jednotlivých kanálů, a to buď přímo jako součást metodických informací programového rozhraní, nebo ve formě manuálů zveřejněných na internetových stránkách.

Jednotlivé kanály rozhraní se liší z hlediska typu zasílaných dat, primárních nákladů na pořízení a podpory automatizace na straně vykazující osoby.

Pro zasílání výkazů mohou vykazující osoby využít programovou aplikaci umožňující dálkový přístup prostřednictvím internetového aplikačního nebo uživatelského rozhraní sběrného systému České národní banky, která nevyžaduje žádné primární náklady, pouze přístup k internetu. Vedle toho je možné využít i další programové aplikace, které ve větší míře podporují automatizaci přípravy vykazovaných dat. Případná volba takového způsobu může být spojena s náklady na pořízení těchto aplikací, ty však mohou být kompenzovány úsporami při automatizaci přípravy dat v interních systémech a procesech v důsledku snížení budoucích nákladů na tvorbu výkazů. Pro zajištění autentizace předkládaných datových zpráv je vyžadován uznávaný elektronický podpis.

K předkládání výkazů ČNB prostřednictvím automatizovaného sběru dat v elektronické formě s využitím specifického aplikačního programového vybavení neexistuje alternativa v podobě úkonu učiněného vůči ČNB prostřednictvím datové schránky, a to zejména proto, že povaha tohoto úkonu to neumožňuje. Datový formát zprávy a velikost podávaných zpráv neodpovídá formátům přípustným pro datové schránky a programové aplikace mají specifické funkční vlastnosti, které datová schránka nemá. Automatizovaný sběr je tvořen spojitou řadou navazujících a vzájemně propojených funkcionalit, jejichž úkolem je nejen dopravit data do ČNB, ale rovněž zajistit řadu automatizovaných on-line procedur, zejména provádění logických výkazových a mezivýkazových kontrol s využitím on-line dotazů do databází umístěných na serverech ČNB, automatizované informování respondentů o stavu doručených dat, zaslání urgencí a mnohé další. Důležitá je pak potřeba kontrol a validací, které probíhají při odesílání dat prostřednictvím používaných informačních systémů. Na základě těchto kontrol může vykazující osoba v případě zjištění chyb provádět okamžité opravy, což významně zjednodušuje celý proces předávání informací.

Pro komunikaci s ČNB je důležité, aby v případě programových aplikací vykazující osoba sdělila a pravidelně aktualizovala základní kontaktní údaje, které jsou rovněž nezbytné pro automatizovaný provoz aplikací a jejich zabezpečení.

K bodu 25 až 32

Úprava přílohy č. 1 a č. 4 v návaznosti na změny výkaznictví. Stručný popis nově zaváděných výkazů je uveden v bodu 34 a 35 přílohy č. 1 vyhlášky.

K Čl. II

Sestavení a předložení výkazů, které se vztahují k období do 1. června 2020, se dokončí podle dosavadní právní úpravy. Upřesňuje se tak, že pro období sestavení výkazů před účinností této vyhlášky platí původní vyhláška ČNB, i když příslušná datová zpráva, resp. výkaz bude zasílán až v termínu, kdy již bude účinná její novela.

Nový výkaz týkající se jednodenních nezajištěných vkladů se sestaví poprvé až k 1. červenci 2020.

K Čl. III

Účinnost vyhlášky je stanovena dnem 1. června 2020. Veškeré informace a podklady a podrobnou metodiku pro sestavování výkazů budou mít banky/pobočky zahraničních bank k dispozici v dostatečném časovém předstihu před účinností vyhlášky.